

Първитъ български периодични издания „Любословие“ и „Български орел“

Петстотингодишното робство забави появата на печатни периодични издания. Едва следъ започването на движението за просвѣта и за събуждане на националното съзнание, очитъ на народнитъ ни дейци се обърнаха къмъ най-модерното сръдство за пропаганда и борба: периодичния печатъ.

Първото българско периодично издание — списанието „Любословие“ се яви едва въ 1844 год., а неговата пробна книжка въ 1842 година.¹⁾

Неговъ основателъ и следователно родоначалникъ на българския периодиченъ печатъ е всестранно образованиятъ и ученъ българинъ Константинъ Г. Фотиновъ. Той е роденъ между 1780 г. и 1790 г. въ гр. Самоковъ, получилъ първоначалното си образование въ родния си градъ и Пловдивъ, и по-висше — въ Кидония — Мала-Азия. Следъ привършване на училието си, започналъ търговия въ Смирна, но изгубилъ цѣлото си състояние и се посветилъ на учителство: отворилъ въ Смирна частно българско училище. Същевременно се занимавалъ съ писателска дейность: съставилъ гръцка граматика, превелъ и съставилъ география всеобща, а въ 1842 година издалъ пробенъ брой отъ сп. „Любословие“, което излизало редовно отъ 1844 до 1846 година въ Смирна.

Кое даде поводъ на Фотинова да се реши на едно толкова смѣло начинание? По всѣка вѣроятность той е съзрѣлъ гръцкитъ стремежи за денационализиране българското племе, денационализиране лесно осъществимо, поради културната назадналостъ на широкитъ народни маси. Затова той не се спрѣлъ предъ никакви прѣчки и съ пълна самоотверженостъ и любовъ посветилъ непосиленъ трудъ и рискувалъ сръдства, само за да насади у свой народъ наклонность къмъ просвѣта и наука. За осъществяването на

¹⁾ Споредъ Г. Димитровъ (Княжество България“, ч. I, стр. 272) Неофитъ Бозвели, като обикалялъ известно време изъ България да просвѣщава народа, въ 1837 г. отишелъ въ Цариградъ, където се помѣжилъ да състави едно общество, което да издава „нѣкое списание за пробужданieto на народа“, но не успѣлъ. Това съобщение на Димитровъ не се потвърждава отъ други източници и д-ръ Ив. Шишмановъ (Единъ непознатъ трудъ на Неофита Бозвели, Сб. Н. У. Н. К., кн. XVIII, стр. 284) смѣта, че е погрѣшно и невѣроятно.